

Lehdistötiedote Luxemburg, 18. marraskuuta 2016

EU:n tarkastajat EU:n uudesta pankkivalvontajärjestelmästä: hyvä alku, mutta lisäparannuksia kaivataan

Euroopan tilintarkastustuomioistuimen uudessa tarkastuskertomuksessa todetaan, että Euroopan keskuspankki (EKP) onnistui perustamaan yhteisen valvontamekanismin (YVM) ja hankkimaan siihen henkilöstöä tiukalla aikataululla. YVM:n kautta EKP vastaa nyt noin 120 tärkeimmän pankkiryhmittymän suorasta valvonnasta euroalueella. Valvontamekanismi on kuitenkin liian riippuvainen kansallisista toimivaltaisista viranomaisista pyrittäessä varmistamaan EU:n lainsäädännössä vaadittu täydellinen ja tehokas valvonta.

Yhteinen valvontamekanismi perustettiin vuonna 2014, ja se otti hoitaakseen suuren osan aiemmin kansallisille pankkiviranomaisille kuuluneista valvontatehtävistä. Se toimii EKP:n alaisuudessa, mutta myös jäsenvaltiot ovat keskeinen osa mekanismia.

Tarkastajat toteavat, että nyt toimitettu tarkastus oli ensimmäinen tarkastus, jonka Euroopan tilintarkastustuomioistuin on kohdistanut EKP:n hallinnon tehokkuuteen YVM:n osalta, ja tarkastushavainnot ovat vaihtelevia. Tarkastuksessa ilmeni, että EKP ei ole yhteistä valvontamekanismia perustaessaan analysoinut valvonnan henkilöstötarpeita tarpeeksi yksityiskohtaisesti ja nykyiset henkilöstöresurssit ovat näin ollen riittämättömät.

Vaikka YVM-asetuksessa annettiin suurten pankkiryhmittymien valvonta suoraan EKP:n tehtäväksi, EKP:n henkilöstö johti ainoastaan 12:ta prosenttia kyseisissä pankeissa paikalla tehdyistä tarkastuksista. Kokonaisuutena tarkastellen valtaosa tarkastusryhmien henkilöstöstä (92 prosenttia) oli kansallisten toimivaltaisten viranomaisten henkilöstöä. Muu kuin paikalla tehtävä valvonta on niin ikään voimakkaasti riippuvaista jäsenvaltioiden viranomaisten osoittamasta henkilöstöstä. EKP:llä oli tosiasiaa vain vähän sananvaltaa muuta kuin paikalla tehtävää valvontaa suorittavien yhteisten valvontaryhmien kokoonpanoon ja osaamiseen.

Tarkastajat havaitsivat lisäksi, että EKP:llä ei ole kokonaisvaltaista henkilöstön arviointijärjestelmää yhteisissä valvontaryhmissä toimivien kansallisten valvontaviranomaisten henkilöstöä varten. Lisäksi siltä puuttuu kunnollinen henkilöstön osaamista koskeva tietokanta, jonka avulla varmistettaisiin sekä paikalla tehtävää valvontaa että muuta kuin paikalla tehtävää valvontaa suorittavien valvontaryhmien vaikuttavuus. Tarkastajat tuovat esiin, että YVM-asetuksessa kyllä vaaditaan rahapoliittisten tehtävien ja valvontatehtävien hoitamista täysin erillisinä, mutta EKP:n näkemyksen mukaan tietyt palveluyksiköt voivat olla yhteisiä näille tehtäville. Tarkastajat myöntävät, että tämä säästää resursseja, mutta samaan aikaan on otettava huomioon mahdollisten eturistiriitojen riski joillakin osa-alueilla.

Tarkastajat ilmaisivat huolensa siitä, että useissa tapauksissa heidän ei tarkastuksen aikana sallittu tutustua asiakirjoihin. **Kertomuksesta vastaava tilintarkastustuomioistuimen jäsen Neven Mates toteaa tarkastusprosessin osalta seuraavaa:**

Lehdistötiedotteessa esitetään Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksen keskeiset tiedot.

Erityiskertomus löytyy kokonaisuudessaan sivustolta www.eca.europa.eu

ECA Press

Mark Rogerson – Tiedottaja

Puh. (+352) 4398 47063

Matkapuhelin (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – Lehdistöavustaja

Puh. (+352) 4398 45410

Matkapuhelin (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

Sähköposti: press@eca.europa.eu

@EUAuditorsECA

eca.europa.eu

“Pystyimme suorittamaan tehtävämme vain osittain, sillä EKP:n meille antamat tiedot eivät riittäneet EKP:n hallinnon tehokkuuden kokonaisvaltaiseen arviointiin valvontatehtävän osalta. EKP epäsi pääsyn moniin asiakirjoihin, joita me pidimme tarkastuksen kannalta välttämättöminä, esittäen syyksi sen, että asiakirjat eivät koskeneet EKP:n hallinnon tehokkuutta. Tilintarkastustuomioistuimien harkitsee parhaillaan vaihtoehtoja, joita sillä on päästä tutustumaan EKP:n hallinnon tehokkuuden tarkastamisen kannalta välttämättöminä pitämiinsä asiakirjoihin.”

Tarkastajat suosittavat tarkastushavaintojen pohjalta EKP:lle seuraavia pääasiallisia toimia:

- paikalla tehtävä valvonta: EKP:n henkilöstön olisi osallistuttava paikalla tehtäviin tarkastuksiin huomattavasti enemmän
- muu kuin paikalla tehtävä valvonta: EKP:n olisi varmistettava, että henkilöstön määrä ja osaaminen ovat riittävät, ja tehostettava henkilöstön osaamisen yksilöintiä ja henkilöstöresurssien jakamiseen tarkoitettujen välineiden käyttöä
- tilivelvollisuus: EKP:n olisi toimitettava tarkastuksia varten pyydytyt asiakirjat ja perustettava valvonnan tuloskehys
- hallinto ja ohjaus: päätöksentekoa olisi yksinkertaistettava ja yhteisistä palveluyksiköistä aiheutuvaa riskiä olisi tutkittava.

EKP on hyväksynyt nämä suositukset kokonaisuudessaan, lukuun ottamatta suosituksia, jotka koskevat yhteisiä palveluyksikköjä ja YVM:n valvontaelimen jäsenten vaikutusvaltaa EKP:n valvontabudjettiin. EKP katsoo, että valvontaelimellä ei ole valtaa valvontabudjetin tai henkilöstöresurssien suhteen, sillä valvontaelin ei ole EKP:n päätöksentekuelin vaan se on nivelletty EKP:n institutionaaliseen rakenteeseen YVM-asetuksen avulla.

Tietoja toimittajille

Vuoden 2008 maailmanlaajuinen finanssikriisi aiheutti vakavia häiriöitä monissa Euroopan alueen talouksissa. Pankkisektorilla oli vuosien ajan purettu sääntelyä ja lisätty riskinottoa, minkä vuoksi kriisin kerrannaisvaikutuksena oli, että monet luottolaitokset joutuivat hakemaan valtioilta rahoitustukea. Katkaistakseen liiallisen riskinoton ja valtioiden pelastustoimien noidankehän, EU:n johtajat pyrkivät löytämään euroalueelle kestävä ratkaisun ja ilmoittivat vuonna 2012 virallisesti pankkien yhteisestä sääntelystä Euroopan pankkiunionin avulla.

Pankkiunionin tärkeimmiksi pilareiksi määritettiin euroalueen pankkien keskitetty valvonta, yhdenmukaistettu talletussuojajärjestelmä ja mekanismi sen varmistamiseen, että ongelmapankkien lakkauttamisesta aiheutuu veronmaksajille ja taloudelle mahdollisimman pienet kustannukset. Ensimmäisessä vaiheessa eli valvonnan keskittämisen yhteydessä perustettiin vuonna 2014 yhteinen valvontamekanismi, joka otti hoitaakseen suuren osan aiemmin kansallisille viranomaisille kuuluneista valvontatehtävistä. YVM toimii Euroopan keskuspankin (EKP) alaisuudessa, mutta myös kansalliset valvontaviranomaiset tai kansalliset toimivaltaiset viranomaiset jäsenvaltioissa ovat keskeinen osa mekanismia.

Eryiskertomus nro 29/2016: “Yhteinen valvontamekanismi - hyvä alku, mutta lisäparannuksia kaivataan” on saatavilla 23:lla EU:n kielellä.